

Barbora Tomečková
105002
recenze na film Román pro ženy

Pro ženy, ale bez žen

Knihu Román pro ženy Michal Viewegh původně zamýšlel jako parodii na příběhy o dokonalých Pamelách, které mezi dietami, manikúrou a depresemi stále hledají toho pravého, příběhy o chudých Popelkách, které si vždy najde jejich vysněný (=bohatý) princ. Parodii na „ženský svět“, který vytvářejí „ženské časopisy“ a „romány pro ženy“. Ve filmu se však tento nádech parodie vytrácí a zdá se, že všechno je myšleno naprosto vážně, že „ženský svět“, kterému se před pár lety Viewegh se svými čtenáři (čtenářkami) vysmíval, je sice stále zdrojem mnoha vtipů, ale ukazuje ho jako jediný možný a parodické vtipy jakoby se obrátily proti ženám samotným....

Michal Viewegh je na české populárně-literární scéně doslova stálicí. Je zřejmě jediným žijícím českým spisovatelem, kterému se povedlo psaním románů velmi slušně žít, avšak na druhé straně je právě pro svoji „lidovost“ odsuzován. Co odsuzován, přímo pranýřován. Pro české literární kritiky (ale i pro část neodborné veřejnosti) je Viewegh synonymem braku, kýče, pokleslé literatury a červené knihovny. Je mu vytýkána čtivost, tedy v opačném pohledu právě to, což se od románů očekává, dále pak líbivost a podbízivost, ale pro koho by měl spisovatel psát než pro své čtenáře? Vieweghovi se tedy na české poměry povedl husarský kousek, psát romány které se čtou (a hlavně kupují!), zařadit se do okruhu českých „celebrit“ (asi jako jediný český spisovatel se objevuje na stránkách nejrůznějších bulvárů) a udržet si během let svůj styl. Vieweghovy romány se překládají do mnoha světových jazyků a dočkaly se také několika více či méně úspěšných adaptací jak filmových, tak divadelních. Sám Viewegh však s kvalitou filmů *Báječná léta pod psa* a *Výchova dívek v Čechách* moc spokojen nebyl, proto se tedy sám chopil úlohy scénáristy a do filmového scénáře přetvořil svůj Román pro ženy.

Synopse příběhu je jednoduchá až prostoduchá. Hlavními hrdinkami jsou matka a dcera, které nemají velké štěstí v lásce. Dcera Laura (Zuzana Kanósz) po několika nevydařených vztazích propadne kouzlu čtyřicátníka Olivera (Marek Vašut), který však byl kdysi milencem její matky Jany (Simona Stašová). Milencem, který způsobil, že Jana zanevřela na typické české muže a svého nového partnera zoufale hledá mezi cizinci.

Režisér Filip Renč byl kdysi považován za talent české kinematografie (pozornost si získal svým debutem *Rekviem pro panenku*), jeho režisérská dráha je však ve znamení žánrových obrátů. Po *Rekviem pro panenku* natočil sice ambiciózní, ale ne zcela vydařený snímek *Válka barev*, po kterém následovala dlouhá odmlka vyplněná především reklamní a videoklipovou tvorbou. Jeho filmovým návratem byl jednoznačně komerčně laděný (a komerčně úspěšný) retromuzikál Rebelové vracející se tématicky do šedesátých let. S *Románem pro ženy* přichází Renč pro změnu s jiným žánrem, a to s romantickou komedií. Zdá se, že se Renč dostává do role Viewegha na kinematografickém poli. Jeho poslední dva filmy jsou natočeny s jasným diváckým úspěchem, ale přitom nejsou zas až tak úplně pitomé. Nemají sice umělecké ambice (ani nenesou žádná poselství), ale nelze jim upřít dávku kvalitního režisérského řemesla a v rámci české kinematografie potřebnou originalitu. Sám Renč se netají tím, že by rád jednou získal Oscara, je totiž tím typickým mainstreamovým režisérem, který točí filmy pro širokou diváckou obec.

Čím tedy *Román pro ženy* láká své diváky? Je to lehce přehrávající Marek Vašut v roli všeznalého Olivera alias Pažouta? Je to snad Simona Stašová, která bohužel ve svých letech vypadá starší než Vašut (tento fakt ještě prohlubuje to, že scénář její postavě předhazuje jenom samé staré dědky)? Je to mladá a neokoukaná Zuzana Kanósz (snad nejhorší částí filmu bylo představení postav, které se odehrávalo za jejího komentáře a člověku se ani nechtělo věřit, že jde opravdu o divadelní herečku a ne o hrající modelku)? V *Románu pro ženy* jde především o dobře vymyšlenou strategii. Téma je klasické a lákavé především pro ženské publikum, přidá se několik známých herců, charismatický mužský hrdina (o charismatu slečny Kanósz nemůže být řeč), „žhavá“ současnost a „nenápadní“ sponzoři (AVON). Celek dotváří spisovatel – scénárista a kdysi kontroverzní režisér. Celé to má navíc pod palcem TV NOVA. Co víc si průměrný český divák může jen přát?

Jakoby navzdory tématu zařadili tvůrci do filmu vcelku nenápadně a vtipně množství literárních a filmových odkazů (Vieweghovy knihy, slečna Stříbrná, bar Casablanca) i odkazů na současná média (použití reklamy na Centrum s pejskem Bóbika však působí nadbytečně a trapně), které nastražili jakoby malé pastičky pro sečtější a všímavější diváky. Z filmu bohužel vyzařuje místy křečovitá snaha o kosmopolitnost - ať jde o křestní jména protagonistů, matčinu zálibu v cizincích či soundtrack složený z anglicky a francouzsky zpívaných písní. Film je i malou přehlídkou sponzorů, především jde o AVON, který se na diváka valí z každého metru filmu a při scéně ve vaně, která je doslova obložená snad všemi možnými výrobky této kosmetické značky, se jedná doslova o nátlak. Vždyť i na plakátech je napsáno: „AVON uvádí...“

Co je však na *Románu pro ženy* naprosto alarmující je fakt, že se vytrácí postava ženy - hrdinky, zbývá jakási karikatura honící se za ideálem krásy, ideálním mužem... Žena je vykreslena jako prostoduchá kadeřnice, oběť domácího násilí, ubrečená alkoholička, dvacítká bez ambicí, popletená babička. Viewegh to kdysi napsal jako parodii. Dnes nám to předkládá jako fakt. Film je určen pro ty, kterým se kdysi vysmíval.